

Oktatási Hivatal

Kódszám:

A 2012/2013. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGÉRTÉSI FELADATLAP

Munkaidő: 60 perc

Elérhető pontszám: 30 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a munkalapokon.

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül más segédeszköz nem használható! Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás mellé írásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli központi javítási útmutató alapján.

**A VERSENYZŐ
ADATAI**

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.: .....

Középiskolai tanulmányait a 13. évfolyamon fejezi be: igen   nem

Az iskola neve: .....

Az iskola címe: ..... irsz. .... város

..... utca .....hsz.

Megye: .....

A felkészítő tanár(ok) neve: .....

.....

Összes pontszám: .....

Erre az oldalra ne írjon!

Dušan Mitana: Patagónia

(úryvok)

Štúrova ulica bola zaliata slnkom. Na schodoch univerzity postávali skupinky študentov; keď som prechádzal okolo troch veľmi nervózne vyzerajúcich dievčat, začul som, že sa bavia o nejakom zvykovom práve. Chcel som si sadnúť do malého parčíka na Šafárikovom námestí, ale v tieni bolo teraz zrána ešte príliš chladno a okrem toho zelená farba lavičiek sa takmer strácala pod bielym vtáčím trusom, zaschnutým a čerstvým; v korunách stromov bolo toľko vravy, akoby si pre dnešok vybrali tento parčík všetky bratislavské vrabce. Končil sa apríl, ten krutý mesiac, ktorý vyvoláva orgovány z mŕtvej zeme. Končil sa apríl, začínal sa máj a ja som chcel dávať, chcel som súcitiť, chcel som sa ovládať. Bol som plný krásnych predsavzatí, ako sa mi to stávalo vždy na jar, keď organizmus oslabený nedostatkom vitamínov pokladá samotu za niečo nenormálne. Zamiloval som sa tuším do tej Berlanskej, pomyslel som si, rýchlo odchádzajúc z parčíka; začínalo pršať.

Dal som sa dohola ostriať, hoci som to vôbec nemal v úmysle. Išiel som okolo holiča a spomenul som si, že som zarastený. Zdalo sa mi, že moja tvár priťahuje pohľady okoloidúcich, doružova vyholených ľudí; očividne som medzi nich už nepatril. Ubíjalo ma vlastné kompromisníctvo, a tak som vošiel k holičovi. Asi desať minút som sedel na dlhej koženej lavici, a keď som prišiel na rad, zistil som, že som oholený. Celkom som zabudol, že som sa pred odchodom do mesta predsa len oholil. Keď som však už sedel na stoličke a majster mi strkal pod bradu bielu plachtu, neodvážil som sa vstať a odísť. Bol by som sa dal podstrihnúť, ale strihal som sa pred dvoma dňami, takže mi nezostalo nič iné, iba povedať – dohola. Majster sa na chvíľu zarazil a potom sa spýtal: "Rukujete?" a ja som sa vďačne chytil tejto slamy: "Áno, práve som dostal povolávací rozkaz," prisvedčil som s uľahčením. Začudovane som sledoval v zrkadle, ako sa stáva zo mňa iný človek. Človek s bielou lebkou a veľkými ušami.

Samozrejme, že čerstvo vystrihaná hlava sa vynímala oveľa viac ako prípadná brada; hanbil som sa prejsť cez ulicu. Skryl som sa do Krymu. Musel som si dať pár koňakov, aby mi pomohli znášať utrpenie. Hlavný a obe čašníčky chrochtali od šťastia; zbavil som ich nudy. Zamilovane ma hladkali po hlave a hlavný s dojatím opakoval: "Pre toto vás mám rád, vás, umelcov. Vôbec sa nemáte hanbiť. Jeho omyl a štyri koňaky mi pomohli. Pokladal to za výstrednosť, ale za samozrejmu. Prečo nie? Hrať úlohu výstredného umelca bolo oveľa lepšie ako ten predchádzajúci ponížujúci a zahanbujúci pocit. Napokon je to lepšie aj kvôli Berlanskej. Aspoň vo mne nespozná toho včerajšieho mlčanlivého babraka. A tak som sa vybral na vohľady.

V autobuse som premýšľal o taktike a stratégii. Čo vlastne o nej viem? Má asi dvadsať rokov, pravdepodobne je študentka. Vystúpil som z autobusu na správnej zastávke. V samoobsluže som kúpil vetrové cukríky a rýchlo som zjedol celý balíček. Potom som vyfajčil tri cigarety a dúfal som, že cukríky a dym zneutralizovali tie štyri koňaky. Nezablúdil som, hoci sa mi to na sídliskách stáva celkom pravidelne. Našiel som aj správnu bránu. Vyšiel som na druhé poschodie. Ing. Architekt Róbert Berlanský. Zazvonil som. Asi dve minúty sa nič nedialo. Chvalabohu, nikto nie je doma; s prekvapením som zistil, že sa mi uľavilo. Vtedy sa otvorili dvere. Cítil som sa oklamáný. Špinavý trik. Potichu sa doplazil k dverám, dobre si ma poprezeral cez hľadáčik a zrazu otvoril. Nemám rád takéto triky. Vo dverách stál asi tridsaťročný chlapík v trenírkach s modrými pruhmi a v bielom dierkovanom tielku. Bol nakrátko ostrihaný a dobre stavaný; vyzeral ako vesliar, ale rozhodne nie ako otec dvadsaťročnej dcéry.

(*Dušan Mitana: Patagónia. Hevi. Bratislava, 1972, s. 23-26*)

ÚLOHY

1) Vymyslite uvedenému úryvku priliehavý nadpis, ktorý by podľa vás najviac vystihol jeho podstatu.

Navrhnutý nadpis:.....

1 bod	
-------	--

2) Súčasná próza (ako sa o tom počas čítania môžete presvedčiť) sa vyznačuje vysokým stupňom subjektivity. Odkryte a dokážte subjektívny charakter Mitánovho textu ohľadom rozprávača, hlavného hrdinu a jazykových prostriedkov. Svoje tvrdenia podložte v každej oblasti tromi argumentmi.

Príklad pre vás

Argumenty k subjektívnemu charakteru textu ohľadom zobrazovania prostredia:

- *v opise prostredia zohráva dôležitú úlohu príroda*
- *príroda je zachytená cez psychické diania hlavnej postavy*
- *prírodné diania (zmena ročných období) vyvolávajú zmenu psychického stavu hlavnej postavy*
- *zobrazovanie ľudí je determinované momentálnym duševným stavom hlavnej postavy*

Argumenty k subjektívnemu charakteru textu ohľadom

a) rozprávača:

.....

.....

.....

b) hlavného hrdinu:

.....

.....

.....

c) jazykových prostriedkov:

.....

.....

.....

9 bodov	
---------	--

3) Hlavná postava tohto textu sa objavuje v rôznych priestoroch. Uved'te z nich tri miesta (priestory) a prirad'te k nim aj ľudí, s ktorými sa dostáva do kontaktu. Zároveň pomenujte jeho psychický stav vytvárajúci sa v danej súvislosti (situácii). Riešenie zapíšte do tabuľky.

Priestor, v ktorom sa ocitá hlavná postava	Ľudia, s ktorými sa dostáva do kontaktu hlavná postava	Psychický stav hlavnej postavy, vyvolaný daným prostredím a danými ľuďmi
<i>Príklad: Štúrova ulica</i>	<i>študenti</i>	<i>Je otvorený voči prostrediu, zvedavý, vnímavý</i>
1.		
2.		
3.		

4,5 bodu

4) Uved'te dve dominantné vlastnosti hlavného hrdinu na základe jeho správania sa, myslenia, či konania:

.....
 .....

2 body

5) Vžite sa do pozície rozprávača a podľa svojich predstáv (v piatich vetách) dokončite príbeh (konfliktnú situáciu).

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

5 bodov

6) **Hlavný hrdina príbehu zaregistruje na Štúrovej ulici "veľmi nervózne vyzerajúce dievčatá".**

V čom sa podľa vás mohla prejaviť nervozita dievčat? Predstavte si túto situáciu a vymenujte štyri možné znaky nervozity:

.....

.....

.....

2 body	
--------	--

7) **Vysvetlite tieto slovné spojenia:**

chytiť sa slamy:.....

zbaviť (niekoho) nudy:.....

vybrať sa na voľady:.....

3 body	
--------	--

8) **Nájdite v texte tri slová (slovné spojenia) vo význame holohlavý:**

.....

.....

.....

1,5 bodu	
----------	--

9) **Vyhľadajte v texte k týmto slovám (k slovným spojeniam) kontrastný pár:**

zarastený <> .....

dohola ostrihaný <> .....

uľavilo sa mi <> .....

1,5 bodu	
----------	--

10) **Dievčatá na Štúrovej ulici " sa bavili o nejakom zvykovom práve".**

Podľa toho boli poslucháčkami ktorej fakulty?:.....

0,5 bodu	
----------	--

Max. 30 bodov	
----------------------	--

Oktatási Hivatal

Kódszám:

A 2012/2013. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGALKOTÁSI FELADATLAP

Munkaidő: 180 perc

Elérhető pontszám: 70 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a munkalapokon.

A szövegalkotási feladatok megoldásához íróeszközön kívül szöveggyűjtemény és egynyelvű szótár használható!

A szövegalkotási feladatlapot a versenybizottság értékeli központi javítási útmutató alapján..

**A VERSENYZŐ
ADATAI**

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.: .....

Az iskola neve: .....

városa: .....

Erre az oldalra ne írjon!

1.**Motto**

"Pri pohľade na jej nohy tušil si vlahu rannej rosy z trávy. Pri pohľade na jej postavu javili sa ti v celej prelesti tvary rodného chotára. Pri pohľade na jej ústa miešalo sa ti materino mlieko so šťavou čerešní. Pri pohľade na jej oči zmäkol si od sily a dobroty ako mäkne plodné pole pod tichým májovým dažďom."

(Margita Figuli: *Tri gaštanové kone*. Tatran, 1975, s. 127)

Podoby lásky v slovenskej literatúre

Táto široko poňatá téma vám umožňuje, aby ste zosumarizovali svoje čitateľské zážitky a odborné vedomosti o určenej problematike v oblasti celej slovenskej literatúry. Pri vypracovaní úlohy sa snažte odtrhnúť sa od učebnicového textu a pokúste sa tvorivým spôsobom sa vyjadriť k tejto problematike.

Žáner: *ESEJ* (s črtami rozboru)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dotted writing lines for the answer to question 2.

2.

50 bodov	<input type="text"/>
----------	----------------------

"Hľadáme pre našu kultúrnu spoločnosť príležitostného tlmočníka zo slovenčiny do maďarčiny. Ide o neoficiálne rokovanie v Budapešti a v Békešskej Čabe, v oblasti vzájomnej kultúrnej spolupráce medzi slovenskou a maďarskou kultúrnou spoločnosťou. Uprednostňujeme najlepších žiakov slovenských gymnázií spomínaných miest. Prosíme záujemcov, aby sa prihlásili na nasledujúcej emailovej adrese: info@preklad-tlmočenie.sk. Vo svojom motivačnom liste osobitne predstavte dejiny vašich štúdií slovenského jazyka a kultúry.

(Text upravený podľa: www.preklad-tlmočenie.sk)

Napište motivačný list, v ktorom sa prihlásite na výzvu kultúrnej spoločnosti.

V liste odôvodnite, čo vás motivuje k tlmočeniu, uveďte argumenty, prečo ste najspôsobilejší práve vy na túto úlohu. Nezabudnite na žánrové špecifickosti motivačného listu!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20 bodov	
----------	--

